

Критеријуми и елементи оцењивања за предмет Српски језик и књижевност

У току једног полугодишта ученик се оцењује најмање 4 пута. При вредновању квалитета знања, оценом се исказује трајност, коректност, свесност и употребљивост знања на разним нивоима (ниво препознавања, ниво репродукције, ниво разумевања, ниво примене и ниво креативног, стваралачког решавања проблема). Процес праћења се започиње иницијалном проценом нивоа знања ученика. Елементи праћења и оцењивања из Српског језика и књижевности су :активност на часу, писмена провера знања, усмена провера знања, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у пару, рад у групи, израда презентација, пројеката, истраживачки рад, израда домаћих задатака, писмене вежбе и диктати. Прикупљање информација из различитих извора помаже наставнику да сагледа развој и напредовање ученика и степен остварености исхода. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давања повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.

Закључна оцена се формира као аритметичка средина свих оцена добијених током целе школске године. Закључна оцена за успех, не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Ученици којима је потребна додатна подршка у учењу (индивидуализација и ИОП) оцењују се индивидуално у складу са својим могућностима и односом према раду.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине, на крају другог полугодишта.

Бројчано оцењивање

У току полугодишта ученик ће имати најмање четири оцене у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020).

А) Критеријуми вредновања контролних задатака:

Контролни задаци су најављени и садрже питања из читања и разумевања прочитаног, књижевности, граматике и правописа.

Задаци се структурирају на три нивоа: основни (40%), средњи (40%) и напредни ниво (20%).

Оцењивање на основу процената:

0% - 20% = недовољан (1)

21% - 40% = довољан (2)

41% - 60% = добар (3)

61% - 80% = врло добар (4)

81% - 100% = одличан (5)

Напомена: Наставник може да одступи од скале бодовања за 5-10% ако је то у циљу објективне процене степена савладаности градива на нивоу одељења.

Б) Критеријуми вредновања писмених задатака

Сваки писмени задатак вреднује се са највише 50 бодова распоређених на следећи начин:

0-20 бодова за тачност, развијеност, заснованост и зрелост одговора на тему;

0-10 бодова за складност композиције: функционално (а не формално) постојање увода, разраде и закључка; међусобну логичку повезаност композиционих делова; правилну пропорцију композиционих делова;

0-10 бодова за задатак без правописних и граматичких грешака; одузима се 1 бод за сваку правописну или граматичку грешку;

0-10 бодова за стил: за јасно исказане мисли; правилну конструкцију реченице; за књижевни речник и тачну употребу речи; за богат речник и биран израз; разноврсност облика казивања, цитате, употребу стилских средстава; 1 бод се одузима за сваку стилску грешку понављања речи, израза или мисли; 1 бод се одузима за сваку некњижевну реч или нетачно употребљен израз; 1 бод се одузима за неприродан ред речи у реченици; 1 бод се одузима за нејасно исказану мисао.

НАПОМЕНЕ:

Ученик за правопис и граматику може добити максимално 10 бодова или минимално 0 бодова.

Ученик за стил може добити максимално 10 бодова или минимално 0 бодова.

Нема негативних бодова.

Дистрибуција бодова:

0- 10 за оцену *недовољан* (1);

11-20 за оцену *довољан* (2);

21-30 за оцену *добар* (3);

31-40 за оцену *врло добар* (4);

41-50 за оцену *одличан* (5).

Одличан (5)

Учеников одговор на задату тему је у потпуности тачан и развијен, ученик износи и релевантне чињенице и своје мисли, показује зрело и критичко мишљење у великој мери и у складу са својим узрастом, аргументује своје тврдње, позива се на књижевна дела и животно искуство. Композиција задатка је складна, има увод, разраду и закључак у правилној, пропорционалној размери, а делови задатка су међусобно логички и узрочно-последично чврсто повезани, нема развијених дигресија. У задатку су правописна и граматичка правила испоштована у потпуности или у великој мери. Стил задатка је прилагођен теми, богат различитим облицима казивања, стилским фигурама, цитатима и у њему нема стилских грешака.

Врло добар (4)

Учеников одговор на задату тему је у потпуности тачан и делимично развијен, ученик износи и релевантне чињенице и своје мисли, у мањој мери показује зрело и критичко мишљење, у мањој мери аргументује своје тврдње и позива се на књижевна дела и животно искуство. Композиција задатка је складна, има увод, разраду и закључак у правилној, пропорционалној размери, а делови задатка су међусобно логички и узрочно-последично чврсто повезани. У задатку су правописна и граматичка правила испоштована у великој мери и нема огрешења о правила писања великог и малог слова, спојеног и одвојеног писања речи. Стил задатка је прилагођен теми и у њему нема стилских грешака.

Добар (3)

Учеников одговор на задату тему је потпуно или делимично тачан и слабије развијен. Композиција задатка је складна, има увод, разраду и закључак у правилној, пропорционалној размери. У задатку су правописна и граматичка правила делимично поштована. Стил задатка је прилагођен теми, али није богат, може имати мање стилске грешке.

Довољан (2)

Учеников одговор на задату тему је делимично тачан или нетачан, слабије развијен. Композиција задатка је нескладна или непропорционална. У задатку су правописна и граматичка правила поштована у мањој мери. Стил задатка је прилагођен теми, али није богат и има стилских грешака.

Недовољан (1)

Учеников одговор на задату тему је нетачан и развијен. Композиција задатка је нескладна или непропорционална. У задатку су правописна и граматичка правила поштована у мањој мери.

В) Усмене провере знања

Оцењивање се врши континуирано, на сваком часу. Ученици чије знање наставник проверава на часу усменим путем бирају се методом случајног одабира, према жељама ученика да тог дана одговарају усменим путем или у договору са наставником. Учеников успех на усменим проверама знања вреднује се на следећи начин (у складу је са Правилницима о оцењивању у основној и средњој школи):

Одличан (5)

Ученик на постављено питање одговара самостално и показује висок ниво познавања градива, одговара на питања наставника без помоћи наставника и самостално повезује знања уводећи и појмове и појаве које се тичу других предмета или на начин који показује висок степен развијености међупредметних компетенција. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа (почев од препознавања градива до примене наученог на новим примерима). Успешно актуализује своја знања и повезује их са стварним примерима из живота.

Врло добар (4)

Ученик самостално одговара на питања уз минималну помоћ и минималне погрешке, добро познаје појмове који се тичу градива, не лута по теми постављеног питања, самостално

одговара на потпитања наставника или уз малу помоћ наставника. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа, уз малу помоћ наставника.

Добар (3)

Ученик познаје градиво, уме да препозна појмове који се тичу градива и да их репродукује, уз помоћ наставника уме да одговори на потпитања, али често греши. Не уочава узрочно-последичне везе и не може самостално закључивати о њима. Одговара на питања основног нивоа и решава задатке које је наставник већ давао на часу. Показује занимање и труди се, упркос свему.

Довољан (2)

Ученик може набројати, именовати или уз помоћ наставника дефинисати самоосновне појмове, стално га треба подсећати и усмеравати у одговорима, наводити на тачна решења и уз помоћ наставника је у стању да реши задатке основног нивоа. Отежано повезује дате чињенице и често греши у примени знања.

Недовољан (1)

Ученик није савладао основне појмове које садржи тема коју одговара, не показује интересовање да уз помоћ наставника пронађе одговоре, одговара са „не знам“ и „дајте ми један“, не жели усмено да одговара када на њега дође ред или када га наставник прозове да одговара.

Г) Критеријум оцењивања рецитовања

Одличан (5)

Ученик одлично познаје текст и рецитије течно, поштује знаке интерпункције и ритмом рецитовања то показује, интерпретативно рецитије- уноси свој доживљај, интонацијом и ритмом дочарава осећања, наглашава речи које доживљава као важне, побуђује осећања код слушалаца.

Врло добар (4)

Ученик одлично познаје текст и рецитије течно, поштује знаке интерпункције и ритмом рецитовања то показује, али не интерпретира песму својим рецитовањем.

Добар (3)

Ученик одлично познаје текст, али га рецитије не поштујући интерпункцију, равно, без промене ритма и интерпретативности.

Довољан (2)

Ученик не зна текст са сигурношћу, застаје, присећа се, гледа у текст или зна само део песме (половину или више).

Недовољан (1)

Ученик није научио песму напамет или је научио мање од половине песме.

Д) Критеријум вредновања диктата

Ученик добија по 1 бод за тачно и без грешке примењена правописна која се тичу:

- употребе великог и малог слова;

- спојеног и одвојеног писања речи;
- употребе знакова интерпункције;
- писања речи у чијој промени постоји гласовна промена или одступање од ње;
- примени граматичких правила.

Ученик може да изгуби само по 1 бод за сваку од наведених области без обзира на број грешака из те области.

Дистрибуција бодова:

- 0- 1 бод за оцену *недовољан (1)*;
- 2 бода за оцену *довољан (2)*;
- 3 бода за оцену *добар (3)*;
- 4 бода за оцену *врло добар (4)*;
- 5 бодова за оцену *одличан (5)*.

Ђ) Критеријум бодовања активности ученика на часу

Период вредновања је тромесечје:

- ученик је активан на 0- 20% часова за оцену *недовољан (1)*;
- ученик је активан на 21-32% часова за оцену *довољан (2)*;
- ученик је активан на 33- 43% часова за оцену *добар (3)*;
- ученик је активан на 44-54% часова за оцену *врло добар (4)*;
- ученик је активан на 55- 100% часова за оцену *одличан (5)*.

Елементи формативног оцењивања (по правилу се евидентирају у педагошкој свесци):

- усмени одговори;
- писмене провере до петнаест минута;
- ангажовање (степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, израда плаката/паноа, семинарски радови, пп презентација и друго);
- домаћи задаци;
- диктати;
- писмене вежбе.

Критеријуми и елементи оцењивања у настави Српског језика и књижевности у 5. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик потпуно самостално и тачно уме да:

- разликује књижевни и некњижевни текст;
- упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности
- чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела;
- чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова;
- уме да одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих);

- разликује појам песника и појам лирског субјекта;
 - разликује облике казивања;
 - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;
 - уме да одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту;
 - у стању је да процени основни тон певања или приповедања (шаљив, ведар, тужан и сл.);
 - развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела;
 - уме да одреди тему и главне и споредне мотиве;
 - анализира узрочно-последично низање мотива;
 - илуструје особине ликова примерима из текста;
 - вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове;
 - уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину;
 - уме да наведе примере личне добити од читања;
 - напредује у стицању читалачких компетенција.
 - разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији;
 - анализира елементе композиције епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих);
 - разликује појам приповедача у односу на писца;
- разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности;
- илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
 - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме да:

- разликује променљиве речи од непроменљивих;
- разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију;
- разликује основне функције и значења падежа;
- употребљава падежне облике у складу са нормом;
- употребљава глаголске облике у складу са нормом;
- разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима).

Језичка култура

Ученик потпуно самостално и тачно уме да:

- доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова;
- користи правопис (школско издање);
- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице;
- говори јасно поштујући књижевнојезичку норму;
- течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове.
- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог;

- издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста);
- саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште;
- проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту;
- напамет говори одабране књижевне текстове или одломке.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик самостално или уз мањи подстицај наставника и углавном тачно уме да:

- разликује књижевни и некњижевни текст;
 - упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности
 - чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела;
 - чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова;
 - уме да одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
 - анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих);
 - разликује појам песника и појам лирског субјекта;
 - разликује облике казивања;
 - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;
 - уме да одреди стилске фигуре и углавном разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту;
 - у стању је да процени основни тон певања или приповедања (шалив, ведар, тужан и сл.);
 - уме да одреди тему и главне и споредне мотиве;
 - анализира узрочно-последично низање мотива;
 - илуструје особине ликова примерима из текста;
 - вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове;
 - уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину;
 - уме да наведе примере личне добити од читања;
 - напредује у стицању читалачких компетенција.
 - разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији;
 - анализира елементе композиције епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих);
 - разликује појам приповедача у односу на писца;
- разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности;
- илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
 - упоређи књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.

Језик

Ученик уз мањи подстицај наставника усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да углавном тачно уме да:

- разликује променљиве речи од непроменљивих;

- разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију;
- разликује основне функције и значења падежа;
- употребљава падежне облике у складу са нормом;
- употребљава глаголске облике у складу са нормом;
- разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима).

Језичка култура

Ученик уз мањи подстицај наставника и углавном тачно уме да:

- доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова;
- користи правопис (школско издање);
- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице;
- говори јасно поштујући књижевнојезичку норму;
- течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове;
- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог;
- издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста);
- саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште;
- проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту;
- напамет говори одабране књижевне текстове или одломке.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик уз помоћ наставника и делимично тачно уме да:

- разликује књижевни и некњижевни текст;
- упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности
- чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела;
- чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова;
- уме да одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих);
- разликује облике казивања;
- у стању је да процени основни тон певања или приповедања (шалив, ведар, тужан и сл.);
- уме да одреди тему и главне и споредне мотиве;
- илуструје особине ликова примерима из текста;
- вреднује поступке ликова;
- уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину;
- уме да наведе неке примере личне добити од читања;
- разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији;

- анализира елементе композиције епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих);
- разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности;
- илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
- упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.

Језик

Ученик уз помоћ наставника усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да делимично тачно уме да:

- разликује променљиве речи од непроменљивих;
- разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију;
- разликује основне функције падежа;
- употребљава падежне облике у складу са нормом;
- употребљава глаголске облике у складу са нормом;
- разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима).

Језичка култура

Ученик уз помоћ наставника и делимично тачно уме да:

- примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова;
- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице;
- говори јасно поштујући књижевнојезичку норму;
- течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове;
- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање;
- саставља говорени или писани текст на теме из свакодневног живота и света маште;
- проналази експлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту;
- напамет говори одабране књижевне текстове или одломке.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик уз већу помоћ наставника и делимично тачно уме да:

- разликује књижевни и некњижевни текст;
- уме да одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- у стању је да процени основни тон певања или приповедања (шалив, ведар, тужан и сл.);
- илуструје очигледне особине ликова примерима из текста;
- вреднује поступке ликова;

разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности.

Језик

Ученик уз већу помоћ наставника и делимично тачно уме да:

- разликује променљиве речи од непроменљивих;

- разликује категорије рода, броја;
- употребљава падежне облике у складу са нормом;
- употребљава глаголске облике у складу са нормом;
- разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима).

Језичка култура

Ученик уз већу помоћ наставника и делимично тачно уме да:

- примењује правописну норму у употреби великог слова; интерпункцијских знакова;
- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице;
- саставља кратак говорени или писани текст на теме из свакодневног живота и света маште;
- напамет говори одабране књижевне текстове или одломке;
- чита наглас књижевне и неуметничке текстове.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик не задовољава критеријуме за оцену *довољан (2)*. Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Пише по диктату (греша из четири области од пет: велико/мало слово, спојено/одвојено писање речи, знакови интерпункције, гласовне промене, граматика).

Језичка култура

Тешко се изражава, а техника читања не задовољава узрасни стандард.

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 6. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да потпуно самостално и тачно:

- повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита;
- чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова;
- одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера;
- разликује ауторску приповетку од романа;
- анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима);

- уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње;
- разликује заплет и расплет као етапе драмске радње;
- разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца;
- разликује облике казивања;
- увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;
- одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту;
- анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди;
- анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста;
- уочава хумор у књижевном делу;
- разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона;
- илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
- уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину;
- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.

Језик

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да потпуно самостално и тачно:

- повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима;
- препозна делове речи у вези са њиховим грађењем;
- разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора;
- разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму;
- одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик;
- препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом;
- разликује реченице по комуникативној функцији;
- доследно примењује правописну норму;
- користи правопис (школско издање); разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи.

Језичка култура

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да потпуно самостално и тачно:

- употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање;
- разликује и гради аугментативе и деминутиве;
- саставља обавештење, вест и кратак извештај;
- разуме основна значења књижевног и неуметничког текста;
- проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту;
- драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста;

- говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму;
- изражајно чита обрађене књижевне текстове.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз мањи подстицај наставника или самостално и углавном тачно:

- повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита;
- чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова;
- одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера;
- разликује ауторску приповетку од романа;
- анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима);
- уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње;
- разликује заплет и расплет као етапе драмске радње;
- разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца;
- разликује облике казивања;
- увиђа звучне, визуелне елементе песничке слике;
- одреди стилске фигуре у књижевноуметничком тексту;
- анализира узрочно-последичне односе у тексту;
- анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се неким аргументима из текста;
- уочава хумор у књижевном делу;
- разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона;
- илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
- уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину;
- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.

Језик

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз мањи подстицај наставника или самостално и углавном тачно:

- повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима;
- препозна делове речи у вези са њиховим грађењем;
- разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора;
- разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму;
- одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик;

- препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом;
- разликује реченице по комуникативној функцији;
- доследно примењује правописну норму;
- користи правопис (школско издање);
- разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи.

Језичка култура

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз мањи подстицај наставника или самостално и углавном тачно:

- употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање;
- разликује и гради аугментативе и деминутиве;
- саставља обавештење, вест и кратак извештај;
- разуме основна значења књижевног и неуметничког текста;
- проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту;
- драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста;
- говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму;
- изражајно чита обрађене књижевне текстове.

ДОБАР (3)

Књижевност

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз помоћ наставника и делимично тачно:

- повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита;
- чита са разумевањем; описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова;
- одреди род књижевног дела и књижевну врсту у једноставним примерима;
- разликује ауторску приповетку од романа;
- анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима);
- уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње;
- разликује заплет и расплет као етапе драмске радње;
- разликује облике казивања;
- увиђа звучне, визуелне елементе песничке слике;
- анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу;
- уочава хумор у књижевном делу;
- уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину;
- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.

Језик

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз помоћ наставника и делимично тачно:

- повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима;
- разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора;
- разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму;
- одреди врсте заменица, као и њихов облик;
- препознаје нека глаголска времена и употребљава их у складу са нормом;
- разликује реченице по комуникативној функцији;
- делимично тачно примењује правописну норму;
- разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи.

Језичка култура

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз помоћ наставника и делимично тачно:

- употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање;
- разликује и гради деминутиве;
- саставља обавештење, вест и кратак извештај;
- разуме основна значења књижевног и неуметничког текста;
- говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму;
- чита обрађене књижевне текстове.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз већу помоћ наставника и делимично тачно:

- описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова;
- одреди род књижевног дела у једноставним примерима;
- уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: радња, време и место радње;
- анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу;
- уочава хумор у књижевном делу.

Језик

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз већу помоћ наставника и делимично тачно:

- у једноставним примерима примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама;
- препозна заменице;
- нека глаголска времена употребљава у складу са нормом;
- разликује реченице по комуникативној функцији;
- делимично тачно примењује правописну норму.

Језичка култура

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да уз већу помоћ наставника и делимично тачно:

- употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, причање (о догађајима и доживљајима);
- разликује и гради деминутиве;
- саставља вест;
- разуме основна значења књижевног и неуметничког текста;
- чита наглас обрађене књижевне текстове.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Пише по диктату и греша из четири области од пет (велико/мало слово, спојено/одвојено писање речи, знакови интерпункције, гласовне промене, граматика).

Језичка култура

Тешко се изражава, а техника читања не задовољава.

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 7. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

На крају разреда ученик ће умети потпуно самостално и тачно да :

- користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом;
- разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста;
- разликује основне одлике стиха и строфе –укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен;
- тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту;
- локализује књижевна дела из обавезног школског програма;
- разликује етапе драмске радње;

- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- разликује облике казивања (форме приповедања);
- идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију;
- анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста;
- уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким;
- разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела;
- критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став;
- доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста;
- препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;
- размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања.

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом;
- одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима;
- уочи делове именичке синтагме;
- искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом;
- разликује граматички и логички субјекат;
- разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да;
- препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама;
- идентификује врсте зависних реченица;
- примени основна правила конгруенције у реченици;
- доследно примени правописну норму;
- разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат.

Језичка култура

На крају разреда ученик ће умети потпуно самостално и тачно да :

- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
- говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;
- разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила;
- састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа;

- напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице;
- користи технички и сугестивни опис у изражавању;
- препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу;
- пронађе потребне информације у нелинеарном тексту;
- напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила;
- примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.);
- састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални).

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

На крају разреда ученик ће умети самостално или уз мањи подстицај наставника и углавном тачно да :

- користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом;
- разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста;
- разликује основне одлике стиха и строфе –укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен;
- тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту;
- локализује књижевна дела из обавезног школског програма;
- разликује етапе драмске радње;
- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- разликује облике казивања (форме приповедања);
- идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију;
- анализира идејни слој књижевног дела служећи се делимично аргументима из текста;
- уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким;
- разликује хумористички од ироничног или сатиричног тона књижевног дела;
- критички промишља о смислу књижевног текста и образложи свој став;
- доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста;
- препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;
- препозна неке аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова.

Језик

Ученик усваја наставне садржаје из граматике и на школским примерима показује да уме самостално да примени стечена знања.

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом;
- одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима;
- уочи делове именичке синтагме;
- исказе реченични члан речју, синтагмом и реченицом;
- разликује граматички и логички субјекат;
- препозна сложени глаголски предикат;
- препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама;
- идентификује врсте зависних реченица;
- примени основна правила конгруенције у реченици;
- углавном доследно примени правописну норму;
- разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат.

Језичка култура

На крају разреда ученик ће умети самостално и углавном тачно да :

- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
- говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;
- разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила;
- састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа;
- напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице;
- користи технички и сугестивни опис у изражавању;
- препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу;
- пронађе потребне информације у нелинеарном тексту;
- напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила;
- примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.);
- састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални).

ДОБАР (3)

Књижевност

На крају разреда ученик ће умети делимично тачно или уз помоћ наставника да :

- користи фреквентне књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита;
- истакнуте универзалне вредности књижевног дела повеже са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- чита са разумевањем различите врсте текстова;
- разликује народну од ауторске књижевности и уме да наведе главне одлике књижевних родова и основних књижевних врста;
- разликује стих и строфу; слободни и везани стих; рефрен;
- тумачи песничке слике у одабраном лирском тексту;
- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- разликује облике казивања (форме приповедања) наратију, дијалог, дескрипцију;
- уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким;
- разликује хумористички од ироничног или сатиричног тона књижевног дела;
- доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста.

Језик

Ученик уз помоћ наставника усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме делимично тачно да примени стечена знања.

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- разликује неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом;
- препозна непроменљиве речи;
- препозна именичку синтагму;
- искаже реченични члан речју, синтагмом;
- разликује граматички и логички субјекат;
- препозна сложени глаголски предикат;
- препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама;
- идентификује неке врсте зависних реченица;
- примени основна правила конгруенције у реченици;
- делимично тачно примени правописну норму;
- усвоји појам дугосилазног и дугоузлазног акцента.

Језичка култура

На крају разреда ученик ће умети уз помоћ наставника и делимично тачно да :

- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
- говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;
- разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила;
- састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа;

- напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице;
- користи технички и сугестивни опис у изражавању;
- препозна цитат и фусноте;
- пронађе потребне информације у нелинеарном тексту;
- напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

На крају разреда ученик ће умети делимично тачно и уз већу помоћ наставника да :

- истакнуте универзалне вредности књижевног дела повеже са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- чита са разумевањем једноставне и кратке текстове;
- разликује народну од ауторске књижевности и уме да наведе књижевне родове;
- разликује стих и строфу; рефрен;
- разликује облике казивања (форме приповедања) наратију, дијалог, дескрипцију;
- уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, друштвеним и етичким.

Језик

Ученик уз већу помоћ наставника усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме делимично тачно да примени стечена знања.

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- наброји неличне глаголске облике;
- разликује непроменљиве од променљивих речи;
- искаже реченични члан речју;
- препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама;
- примени основна правила конгруенције у реченици;
- делимично тачно примени правописну норму у врло једноставним примерима (велико слово, знак интерпункције на крају реченице).

Језичка култура

На крају разреда ученик ће умети уз већу помоћ наставника и делимично тачно да :

- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- кратко говори на задату тему делимично поштујући књижевнојезичку норму;
- састави кратак и једноставан кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа;
- пронађе потребне информације у нелинеарном тексту;
- напише електронску (SMS) поруку поштујући нормативна правила.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик не задовољава критеријуме за оцену довољан (2). Не чита са разумевањем једноставне и кратке текстове.

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања** па **тешко прати** наставу, **пасиван и незаинтересован**.

Пише по диктату и греша из четири области од пет (велико/мало слово, спојено/одвојено писање речи, знакови интерпункције, гласовне промене, граматика)

Језичка култура

Тешко се изражава, а техника читања **не задовољава**.

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 8. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик потпуно самостално уме да :

- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања;
- тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;
- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда;
- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање;
- повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;
- одреди временски оквир у којем је писац стварао;
- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа;
- учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;
- разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи;
- повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања:

- објасни настанак и развој српског књижевног језика;
- разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа;
- сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи;
- именује дијалекте српског језика;
- разуме постојеће језичке прилике у Србији;
- издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења;
- користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;
- доследно примени правописну норму;
- примени основна правила о распореду акцената;
- уочи разлику између речи и лексеме;
- препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију;
- разуме значење застарелих речи и неологизама;
- користи речник, енциклопедију и лексикон.

Језичка култура

Ученик уме потпуно самостално и доследно тачно да:

- уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила;
- пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова;
- уочи манипулацију у пропагандним текстовима;
- напише приказ, расправу и краћи есеј.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и углавном самостално уме да :

- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања;
- тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;
- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда;
- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање;
- повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;
- одреди временски оквир у којем је писац стварао;

- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа;
- разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи;
- повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.

Језик

Ученик у готово потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања и да:

- објасни настанак и развој српског књижевног језика;
- сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи;
- именује дијалекте српског језика;
- познаје постојеће језичке прилике у Србији;
- издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења;
- користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;
- углавном доследно примени правописну норму;
- зна основна правила о распореду акцената;
- уочи разлику између речи и лексеме;
- препозна метафору и метонимију као лексичке механизме у фреквентним примерима и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију;
- разуме значење застарелих речи и неологизама у већем броју случајева;
- користи речник, енциклопедију и лексикон.

Језичка култура

Ученик уме самостално или уз мањи подстицај наставника и углавном тачно да:

- уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила;
- пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова;
- уочи манипулацију у пропагандним текстовима;
- напише приказ, расправу и краћи есеј.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик уз помоћ наставника у коректној мери уме да:

- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова;
- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда;
- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и неке језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;
- одреди временски оквир у којем је писац стварао;
- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа;
- разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи;
- повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.

Језик

Ученик уз помоћ наставника усваја наставне садржаје из граматике и на школским примерима показује да уме да примени стечена знања:

- познаје чињенице о настанку и развоју српског књижевног језика;
- сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи;
- именује дијалекте српског језика;
- издвоји делове творенице и наведе основне моделе њиховог грађења у једноставнијим примерима;
- користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;
- делимично доследно примени правописну норму;
- разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију;
- разуме значење застарелих речи и неологизама у једноставнијим примерима;
- користи речник, енциклопедију и лексикон.

Језичка култура

Ученик уз помоћ наставника и делимично тачно уме да:

- уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила;
- пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова;
- напише краћи есеј.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик уз већу помоћ наставника и делимично успешно уме да:

- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова;
- истакнуте универзалне вредности књижевног дела повеже са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда;
- наведе основне одлике књижевног рода и врсте;
- у лакшим примерима разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- препозна националне вредности;
- разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи.

Језик

Ученик уз велику помоћ наставника усваја наставне садржаје из граматике и на школским примерима показује да уме делимично тачно да примени стечена знања:

- познаје мањи број чињеница о настанку и развоју српског књижевног језика;
- сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи;
- именује дијалекте српског језика;
- препозна творенице у једноставнијим примерима;
- користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;
- делимично доследно примени правописну норму о писању великог и малог слова и знакова интерпункције на крају реченице.

Језичка култура

Ученик уз значајну помоћ наставника и делимично тачно уме да:

- уочи разлику између разговорног функционалног стила и осталих стилова;
- напише краћи есеј.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије.

Језичка култура

Тешко се изражава а техника читања не задовољава.

Критеријуми оцењивања ученика по ИОП1

Ученик који наставу предмета **Српски језик и књижевност** похађа по ИОП1 оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прописаних исхода за одговарајући разред, уз прилагођавање начина и поступка праћења, проверавања и оцењивања.

Након иницијалне процене претходних постигнућа ученика израђује се персонализовани план наставе и учења. Конкретни критеријуми за оцене од 1 до 5 утврђују се за период на који се персонализовани план односи, у складу са планираним исходима из области **језика, књижевности, језичке културе и писменог и усменог изражавања**, мерама индивидуализације, степеном самосталности и обимом потребне подршке.

Формативним оцењивањем континуирано се прате напредовање ученика, ангажовање, самосталност, разумевање наставних садржаја, примена стечених знања и потреба за додатном подршком. Ученику се пружа повратна информација и дају препоруке за даље учење, а резултати праћења користе се за прилагођавање начина рада и мера индивидуалне подршке.

Приликом проверавања и оцењивања примењују се одговарајућа прилагођавања у складу са потребама ученика и мерама предвиђеним ИОП-ом. Проверавање знања може бити усмено, писмено, практично, путем различитих задатака, активности, разговора, читања, препричавања, описивања и других облика који ученику омогућавају да покаже степен остварености планираних исхода.

Појединачне оцене и закључна оцена одражавају степен остварености прописаних исхода и ангажовање ученика, уз примену прилагођавања предвиђених ИОП-ом. Посебно се вреднују напредовање ученика у односу на његова претходна постигнућа, степен самосталности у раду, активност на часу и спремност за учење и сарадњу.

Критеријуми се, по потреби, прилагођавају на основу континуираног праћења напредовања ученика и вредновања остварености ИОП-а.

Критеријуми оцењивања ученика по ИОП2

Ученик који наставу предмета **Српски језик и књижевност** похађа по ИОП2 оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода утврђених персонализованим планом наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка праћења, проверавања и оцењивања.

Након иницијалне процене претходних постигнућа ученика израђује се персонализовани план наставе и учења. Конкретни критеријуми за оцене од 1 до 5 утврђују се за период на који се персонализовани план односи, у складу са прилагођеним циљевима и исходима из области **језика, књижевности и језичке културе**, степеном самосталности ученика и обимом потребне подршке.

Формативним оцењивањем континуирано се прате напредовање, ангажовање, степен усвојености планираних садржаја, развој језичких и комуникативних способности, самосталност у раду и потреба за подршком. Ученику се пружа повратна информација и дају препоруке за даље учење, а резултати праћења користе се за планирање и прилагођавање мера индивидуалне подршке.

Приликом проверавања и оцењивања примењују се прилагођени начини рада у складу са индивидуалним потребама ученика. У зависности од могућности ученика, знање и напредовање могу се проверавати усменим путем, кроз разговор, читање, препознавање и повезивање садржаја, препричавање, описивање, рад на краћим и једноставнијим задацима, практичне активности и друге облике прилагођене индивидуалним способностима ученика.

Појединачне оцене и закључна оцена одражавају степен остварености прилагођених циљева и исхода и ангажовање ученика. Приликом оцењивања вреднују се остварени напредак у односу на полазни ниво, степен самосталности, ангажовање, активност и могућност примене усвојених знања и вештина у складу са индивидуалним могућностима ученика.

Критеријуми се, по потреби, прилагођавају на основу праћења напредовања ученика и вредновања остварености ИОП-а. Ако ученик не остварује планиране циљеве и исходе, преиспитују се примењене мере подршке и, по потреби, приступа се ревизији ИОП-а.

Предметни наставник: Марина Аврамовић